
Valsts ceļu ikdienas uzturēšana ziemā

Jānis Melnalksnis

VSIA Latvijas Valsts ceļi

Ceļu pārvaldīšanas un uzturēšanas pārvaldes direktora vietnieks,
Uzturēšanas uzraudzības daļas vadītājs

Ikdienas uzturēšanas darbu (IUD) regulējums

- IUD prasības un termiņus nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 26 *Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli*
- Ir noslēgti 19 IUD līgumi kas aptver visu valsts ceļu tīklu
- Darbus plāno pasūtītājs: VSIA *Latvijas Valsts ceļi* (LVC), pamatojoties uz iepriekšējo 10 gadu faktisko IUD izpildi

Ikdienas uzturēšanas darbu (IUD) regulējums

Katrā IUD līgumā ir apmēram 320 darbu veidi, katram no tiem ir detalizēta specifikācija ar prasībām darba izpildei un kvalitātei.

Piemēram:

- ceļa seguma planēšana līdz 8 m platumam,
- latvāņu pļaušana ceļa nodalījuma joslā,
- autoceļu attīrīšana no sniega ar vidējo platumu 7,5 m u. c.

Rīgas līgums

Rīgas IUD līgumā papildus iekļautas kompleksās ikdienas uzturēšanas darbu prasības valsts galveno autoceļu uzturēšanai A klases līmenī.

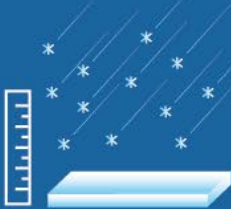
Tas nozīmē, ka par valsts galveno autoceļu ikdienas uzturēšanu tiek maksāta konkrēta summa neatkarīgi no veicamo darbu apjoma. **Par neatbilstošu uzturēšanu – līgumsodi.**

Laikapstākļu iedalījums atbilstoši MK noteikumiem Nr. 26

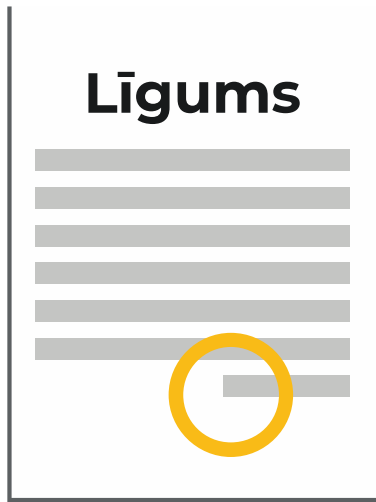
Pastāvīgi	Mainīgi	Ārkārtēji
<ul style="list-style-type: none"> • gaisa temperatūra ir pastāvīga • nav nokrišņu • uz autoceļa neveidojas apledojums • uz brauktuves netiek uzputināts sniegs	<ul style="list-style-type: none"> • uz brauktuves veidojas apledojums • krājas sniegs vai veidojas sniega sanesumi	<ul style="list-style-type: none"> • nepārtraukta snigšana ilgāka par 4 h 24 h laikā, un vidējais sniega kārtas biezums pārsniedz 12 cm • atkala/lietus vairākas reizes diennaktī uz sasalušas brauktuves izveido apledojumu • vēja ātrums pārsniedz 20 m/s • uz brauktuves veidojas sniega sanesumi • nokrišņi applūcina un bojā autoceļus vai samazina to nestspēju

Pieļaujamā ledus un sniega kārta, atbilstoši MK noteikumiem

Pastāvīgi laikapstākļi	UZTURĒŠANAS KLASES				
	A	B	C	D	E
	10 mm	40 mm	100 mm	nav noteikts	nav noteikts

Mainīgie laikapstākļi	UZTURĒŠANAS KLASES				
	A	B	C	D	E
	60 mm	80 mm	160 mm	nav noteikts	nav noteikts

Līgums pieļauj veikt vairāk par minimālajām prasībām

LVC līgumā ar uzturētājiem ir **paredzēta iespēja uzdot veikt** vairāk darbu, nekā nosaka MK noteikumu minimālās prasības.

Pastāvīgajos laikapstākļos ziemā intensīvākie autoceļi (A, B klase) tiek uzturēti bez ledus kārtas, lai arī MK noteikumi pieļauj 1 cm ledu.

Lielākas līguma prasības izriet no sabiedrības pieprasījuma, tās realizējot jārēķinās, ka vasarā būs iespēja izdarīt mazāk.

Laiks brauktuves attīrīšanai no brīža, kad beidzis snigt

Laiks brauktuves attīrīšanai no sniega*	UZTURĒŠANAS KLASES				
	A	B	C	D	E
	3 stundas	8 stundas	24 stundas	vismaz 2 reizes sezonā	vismaz 1 reizi sezonā

Laiks brauktuves nokaisīšanai ar pretslīdes materiālu	UZTURĒŠANAS KLASES				
	A	B	C	D	E
	3 stundas	8 stundas	-	-	-

Vietējās nozīmes autoceļi mainīgos laikapstākļos

Autovadītājiem un autopārvadātājiem ir jāņem vērā:

- zemāks uzturēšanas līmenis – pārsvarā tiem ir C un D klases uzturēšanas prasības;
- kaisīšana, rievošana notiek tikai autoceļa bīstamās vietās: līknēs, kāpumos un kritumos;
- sniega tīrīšanu veic 24 h laikā un ir pieļaujams pat 16 cm sniegs;
- braukšana apgrūtināta, samazināts ātrums, bremzēšanas ceļš būtiski pieaug.

Zemas intensitātes autoceļi: C un D uzturēšanas klase

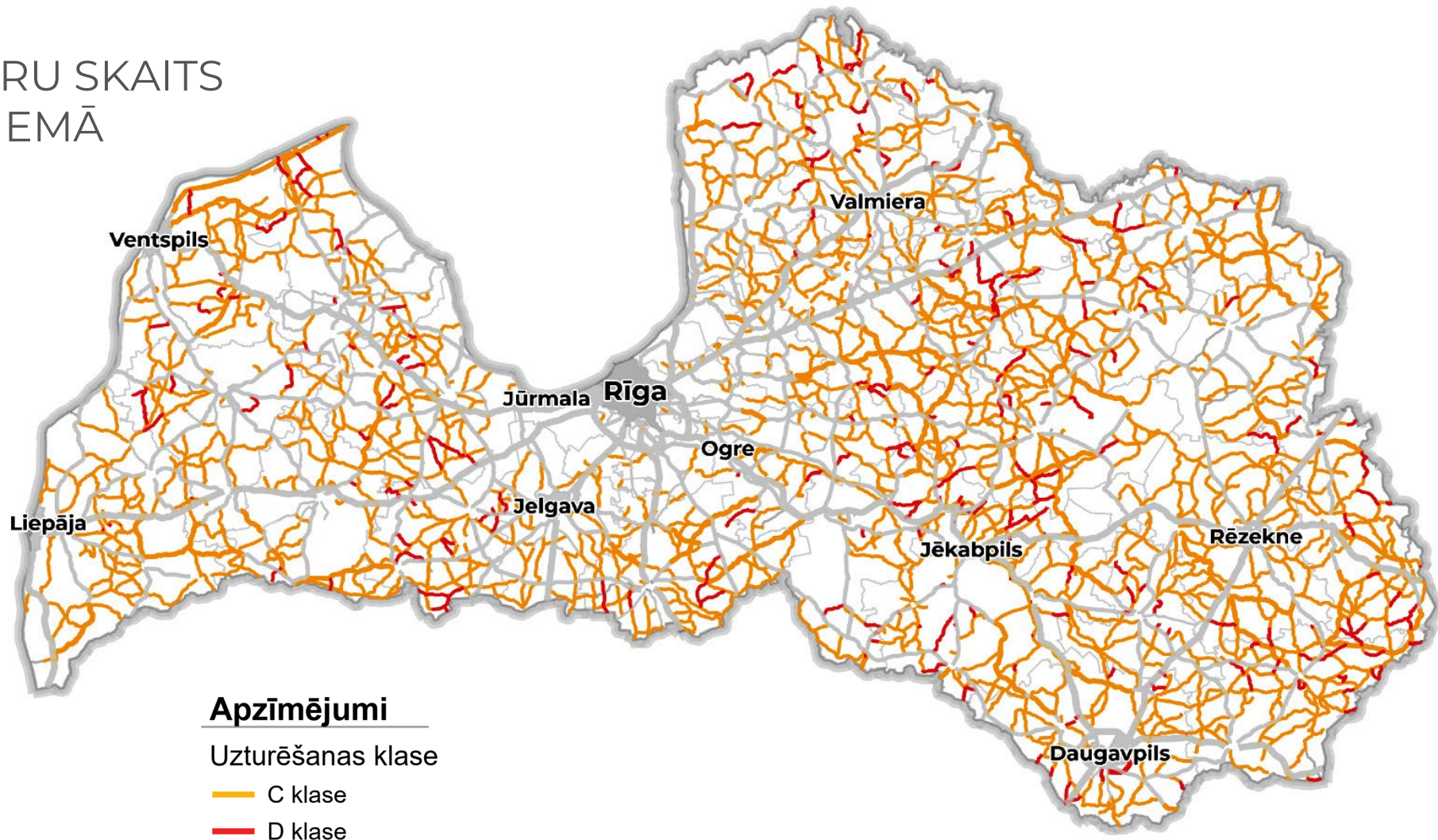
KOPĒJAIS KILOMETRU SKAITS

2024./2025. GADA ZIEMĀ

13 119 KM

Asfalta segums 24%

Grants segums 76%

Papildu ikdienas uzturēšanas darbi ziemas sezonā

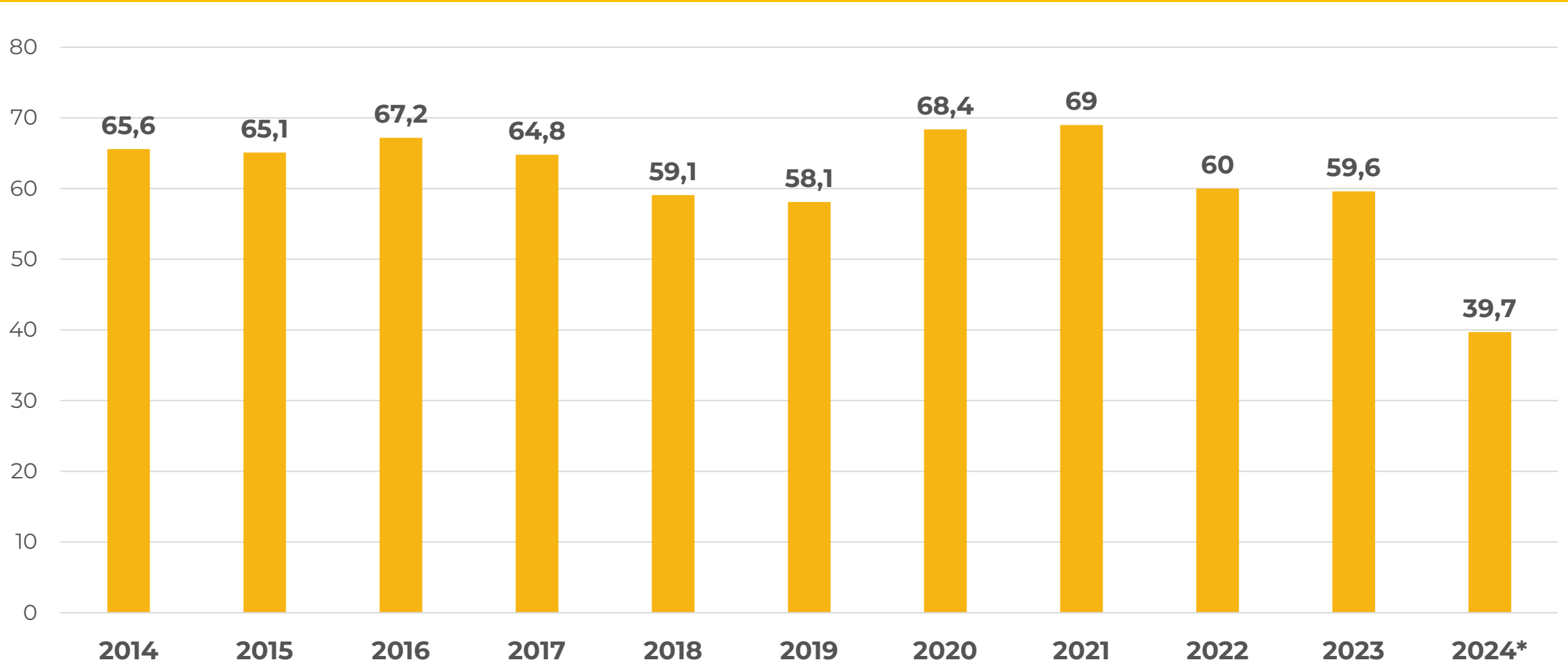

Ziemai neraksturīgi laikapstākļi rada papildu izmaksas, jo ir jāveic sezonai neraksturīgi darbi.

Piemēram:

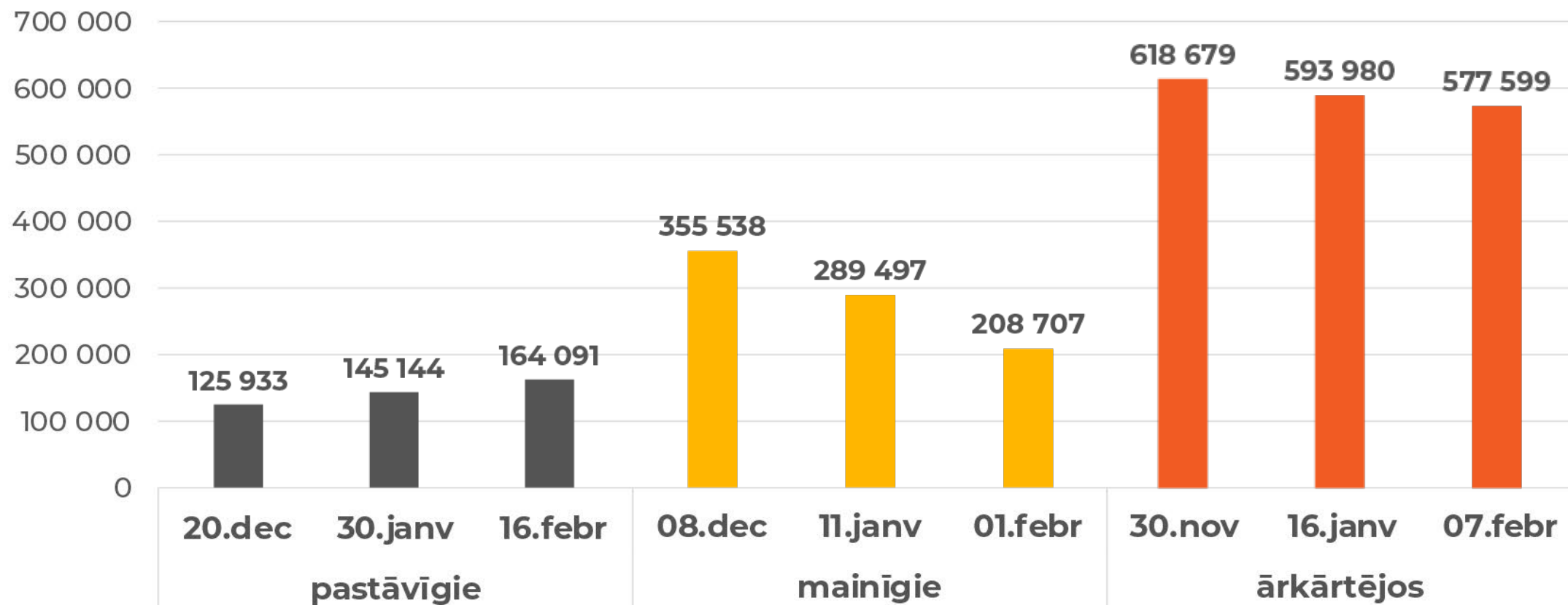
- Grants ceļu seguma iesēdumu aizpildīšana;
- Bedru aizpildīšana grants un asfalta segumos;
- Grants ceļu seguma planēšana, līdzināšana un profilēšana;
- Grāvju tīrīšana problemātiskās vietās gar grants un asfalta autoceļiem;
- Nomaļu grunts uzauguma noņemšana problemātiskās vietās gan uz grants, gan asfalta autoceļiem.

IUD izmaksas (milj. eiro)

Vidēji 40% līdzekļu tiek iztērēti ziemā

Vienas ziemas dienas IU darbu izmaksas pastāvīgos, mainīgos un ārkārtējos laikapstākļos (EUR)

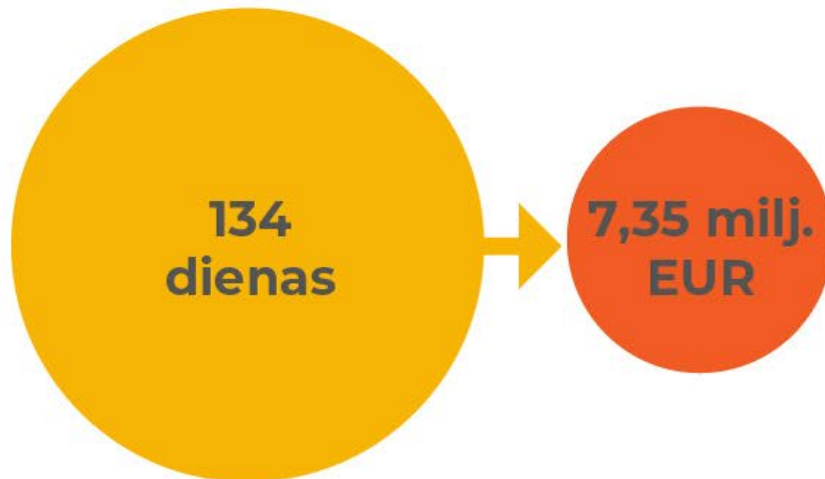

IUD izmaksas dažādos laikapstākļos ziemas sezonā

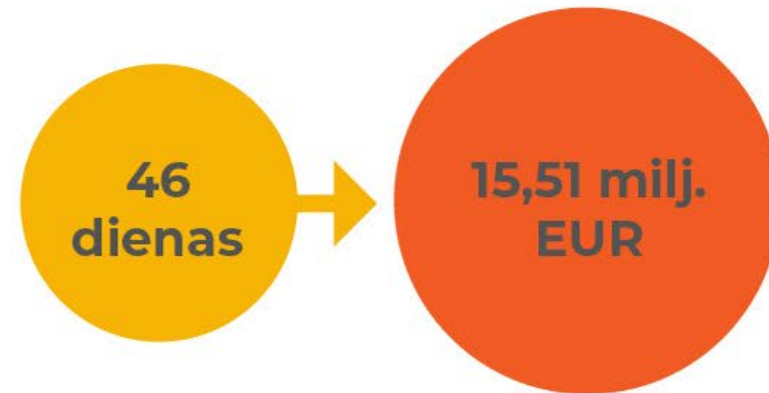
2023./2024. gada ziemas sezona – 180 dienas

Ziemas darbu izmaksas – 22,8 milj. eiro

PASTĀVĪGIE LAIKAPSTĀKĻI

MAINĪGIE VAI ĀRKĀRTĒJIE LAIKAPSTĀKĻI

Uzturēšanas darbu vidējās izmaksas ziemā

Uz visiem A un B uzturēšanas klases valsts autoceļiem

1 x nokaisīt pret slīdamību
~ 135 000 eiro

1 x attīrīt no sniega
~ 103 000 eiro

2024./2025. gada ziemas sezonā A un B uzturēšanas klase noteikta **6850 km jeb 34%** no visiem valsts autoceļiem

Vēlmes un iespējas

Autobraucēju vēlmes ziemā

Visi ceļi attīrīti, pavisam neslīd, braukšanas komforts kā vasarā.

Pārvaldītāja iespējas

Finansējums ļauj izpildīt MK noteikumos noteiktās minimālās prasības, kas nozīmē, ka uz ceļa var būt sniegs un apledojums.

Viela pārdomām

Kas ir lietderīgāk, ja ir papildu finansējums – vēl biežāk tīrīt sniegu, kurš ne vēlāk kā pavasarī izkusīs, vai tomēr ieguldīt to, piemēram, grāvju vai grants segas atjaunošanā vasarā, bet ziemā braukt atbilstoši laikapstākļiem un ar labām riepām?

Secinājumi

- Ziemas sezonā autovadītājiem ir jābūt jārēķinās, ka pārvietošanās ātrums, īpaši mainīgos laikapstākļos, ir lēnāks un braukšanas apstākļi var strauji mainīties.
- Lai arī cik liels finansējums IU darbiem būtu pieejams, nav tādu ikdienas uzturēšanas risinājumu, ar kuru palīdzību būtu iespējams nodrošināt vasaras sezonai līdzīgus braukšanas apstākļus ziemas sezonā. Veicot IU darbus, tiek samazināta ziemas ietekme uz braukšanas apstākļiem, nodrošinot iespēju pārvietoties pa ceļiem.
- Pasažieru **pārvadātājiem BŪTU jāapriko transports** ar ziemas riepām, lai arī likums to nenosaka.

VAI TU ATCERIES,
KA JĀNOMAINA
RIEPAS?

ATGĀDINA: LATVIJAS
VALSTS CEĻI

Paldies par uzmanību!